

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА**

Факультет фармацевтичний та медико-профілактичний

Кафедра педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол № 6 «26» 06 2024 р

Голова вченої ради,

проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ТОЛСТАНОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ТА ПСИХОКОРЕКЦІЯ ПРИ
СОМАТОГЕННИХ
ТА ПСИХОСОМАТИЧНИХ РОЗЛАДАХ»**

Освітньо-професійна програма

Галузь знань

Спеціальність

Рівень вищої освіти

Мова навчання

Статус дисципліни

Обсяг дисципліни

Клінічна психологія та психологічна допомога

05 «Соціальні та поведінкові науки»

053 «Психологія»

Другий (магістерський)

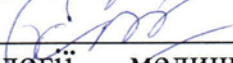
українська

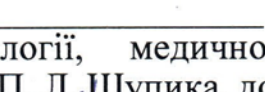
обов'язкова

180 годин / 6 кредити

Робочу програму навчальної дисципліни «Психологічний супровід та психокорекція при соматогенних та психосоматичних розладах» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Клінічна психологія та психологічна допомога», навчальних та робочих навчальних планів, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня Магістр за спеціальністю 053 «Психологія» та відповідних нормативних документів.

РОЗРОБНИКИ:

Вячеслав КАЗМІРЕНКО, професор кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор психологічних наук, професор.

Олег БЛІНОВ, професор кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор психологічних наук, професор.

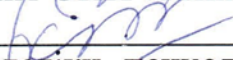

Юлія ШЕРЕМЕТ, асистент кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Озар МІНЦЕР, завідувач кафедри фундаментальних дисциплін та інформатики НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор.

Ірина САВЕЛЬЧУК, професор кафедри соціальних технологій Національного авіаційного університету, доктор педагогічних наук, професор.

Гарант ОПІ «Клінічна психологія та психологічна допомога»

Вячеслав КАЗМІРЕНКО, професор кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор психологічних наук, професор.

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика, протокол № 7 від «3» червня 2024 року

Завідувач кафедри педагогіки психології, медичного та фармацевтичного права

Володимир КРАСНОВ, доктор медичних наук, кандидат педагогічних наук, професор.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні вченої ради фармацевтичного та медико-профілактичного факультету (ВРФ), протокол № 6 від «12» червня 2024 року

Голова ВРФ Василь МИХАЛЬЧУК, доктор медичних наук, професор.

ЗМІСТ

	ст
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Місце, мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
4. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Структура навчальної дисципліни	9
7. Самостійна робота	11
8. Перелік питань для підсумкового контролю	13
9. Методи навчання	13
10. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання	14
11. Рекомендований бібліографічний список	16

1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Психологічний супровід та психокорекція при соматогенних та психосоматичних розладах», є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Клінічна психологія та психологічна допомога» спеціальності 053 «Психологія».

Загальний опис навчальної дисципліни подано в таблиці 1.

Таблиця 1.

Найменування показників	Опис		
1. Загальна характеристика дисципліни			
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»		
Спеціальність	053 Психологія		
Спеціалізація	-		
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)		
Мова навчання	українська		
Кількість годин	180		
Кількість кредитів	6 кредити ЄКТС		
2. Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання			
	очна денна	очна вечірня	заочна
Рік підготовки	1	-	1
Семестр	2	-	2
Лекції	30	-	10
Практичні	40	-	16
Семінарські	18	-	2
Лабораторні	-	-	-
Самостійна робота	92	-	152
Курсова робота (курсний проект)	-	-	-
Вид контролю	<i>Ісnum</i>	-	<i>Ісnum</i>

2. Місце, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна дисципліна «Психологічний супровід та психокорекція при соматогенних та психосоматичних розладах» грає важливу роль для вивчення у даній ОПП. Даний курс має теоретичну і практичну спрямованість, основні знання щодо психокорекції та психологічного супроводу при різних психічних розладах.

2.2. Мета дисципліни:

Отримання здобувачами вищої освіти системних знань з удосконалення теоретичних знань та практичних навичок з питань діагностики, диференційної діагностики, формулювання діагнозу, призначення адекватного психологічного лікування клієнтам та пацієнтам з психосоматичними розладами. Ознайомлення здобувачів вищої освіти з різними напрямками психотерапії, що використовуються при лікуванні психосоматичних хворих.

2.3. Завданнями вивчення дисципліни є:

- сформувати у здобувачів вищої освіти здатність орієнтуватися у сучасних і закордонних концепціях психосоматики на основі накопичених знань;

- озброїти здобувачів вищої освіти знаннями про психосоматичні явища у процесі індивідуального розвитку під впливом соціальних, культурних та інших факторів у нормі й патології;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з психологічними механізмами утворення симптомів при психосоматичних розладах і роль особистісних факторів у цьому процесі;
- вивчення теоретичних основ надання психологічної допомоги й засвоєння навиків роботи клінічного психолога із психосоматичними пацієнтами, що дозволяє професійно брати участь у практичній прикладній діяльності.

2.4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як:

«Загальна психологія», «Клінічна патопсихологія та спецпрактикум з клінічної психодіагностики» та інші дисципліни гуманітарного профілю, які здобувачі вищої освіти опанували на етапах здобуття бакалаврату.

Дана дисципліна є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Практикум з психологічної допомоги», «Технології психологічного тренінгу».

3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Навчальна дисципліна «Психологічний супровід та психокорекція при соматогенних та психосоматичних розладах» дозволяє набути здобувачам вищої освіти наступних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК2 «Здатність розуміння предметної галузі та розуміння професії, особистісна прихильність до фаху, мотивація на досягнення у фаховій діяльності».

ЗК3 «Здатність проведення досліджень на відповідному рівні».

ЗК6 «Здатність приймати обґрунтовані рішення».

ЗК7 «Здатність генерувати нові ідеї (креативність)».

ЗК9 «Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети».

ЗК10 «Здатність до системного, абстрактного і креативного мислення у процесі аналізу та синтезу інформації».

Фахові (спеціальні) компетентності:

СК2 «Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань, а також до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку».

СК3 «Здатність обирати й застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики й техніки практичної діяльності».

СК4 «Здатність збирати інформацію про пацієнта та вибору оптимальних методів проведення клінічної / психологічної діагностики пацієнта для виявлення феноменологічних проявів його стану, визначення реєстр-синдрому

та інтерпретації цих результатів для встановлення клінічного діагнозу та/або патопсихологічного заключення».

СК5 «Здатність відповідально та свідомо застосовувати фахові знання та навички в практичних ситуаціях, а саме: здійснювати практичну діяльність (психодіагностичну, психоед'юкаційну, психогігієнічну, психопрофілактичну, консультаційну, тренінгову, психокорекційну, психологічний супровід) з використанням науково верифікованих методів та технік».

СК6 «Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення в сфері клінічної психології».

СК7 «Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах. Здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями державною та іноземною мовами. Здатність представляти складну інформацію в зручній та зрозумілій спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну технічну лексику та методи, ефективно використовувати навички риторики. Готовність до консультацій з фахівцями та емпіричної перевірки даних в ході прийняття рішень».

СК8 «Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову), опановувати і практично використовувати методи психологічного та психотерапевтичного впливу, психологічних інтервенцій, а також проводити психологічну реабілітацію із застосуванням спеціальних методик з метою відновлення стану здоров'я пацієнта при соматичних, психічних, поведінкових та психосоматичних розладах, профілактики їх рецидивування (декомпенсації)».

СК9 «Готовність організувати роботу колективу в розв'язанні актуальних проблем клінічної психології. Здатність працювати у великій групі, розуміючи відповідальність за результати роботи, а також беручи до уваги бюджетні витрати та персональні зобов'язання. Здатність працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів, а також мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей».

СК10 «Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. Здатність адекватно реагувати на нові ситуації в професійній діяльності. Вміння ефективно поводитися в практичних ситуаціях».

4. Програма навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна структурована за принципом блоків і складається з двох навчальних змістових блоків, а саме:

– змістового блока № 1 «Основні поняття про хвороби та здоров'я», інтегрованими вимогами до блока №1 є: надати розуміння основним характеристикам здоров'ю, різновидам хвороб та розвитку загалом.

– змістового блока № 2 «Особливості захворювань, лікування та профілактика», інтегрованими вимогами до блока №2 є: розуміння структурної характеристики психічних процесів людини та порівняння психічного розвитку людини і тварини.

Змістовне наповнення програми навчальної дисциплін у таблиця 2.

Таблиця 2.

Код теми	Назва блока, теми	Перелік основних питань теми
1	2	3
Змістовий блок 1. Основні поняття про хвороби та здоров'я		
1.1.	Хвороби людини. Їх причини, концепції і методи вивчення.	Рівні відносин людини зі світом. Захворювання органів і систем людини. Умовно – рефлекторні механізми. Реакції в екстремальних ситуаціях, стрес. Психоаналітичні концепції. Конверсійна модель Фрейда. Модель вегетативного неврозу Александра. Концепції «десоматизації-ресоматизації» M. Schur. Модель двухшеленої лінії оборони Мітчерліха. Концепція «хвороб готовності і вираження» F. VexKull. Ментально-когнітивні моделі. Концепція алекситимії P. E. Sifneous. Концепція втрати об'єкта Н. Freyberger. Модель порушення об'єктних відносин. Когнітивні моделі. Соціопсихосоматика. Теорія Морено. Концепція Аммона. Системно-теоретичні моделі. Концепція Ананєва-Пригожина. Точка біфуркації. Універсальна модель атракції. Модель поетапного розвитку суб'єкта в системному комплексі. Модель матричного прогнозування. Універсальна модель самоврядування – організація суб'єктом психологічного простору в системному комплексі. Метод кардинальної психодіагностики.
1.2.	Універсальні закони розвитку.	Закон полярних взаємодій (дуалізму) та його складові. Символ «Тайцзи». Вегетативні прояви для калібрування стану. Взаємообумовленість: надсистема-система-підсистема. Закон спадковості і подібності. Класифікація аналогій макрокосмосу і мікрокосмосу по концепції у-сін. Закон причинної обумовленості (збереження енергії в причинно-наслідкових зв'язках). Два основні способи одержання енергії. Закон циклічності (закон переходу кількості в якість). Сексуальні цикли жінки, її фази. Закон альтернативності (закон свободи вибору). Діалектичні причини виникнення хвороби. Хвороби багаточарові і обумовлені генотипом, психотипом і архетипом людини.
1.3.	Системний підхід до здоров'я.	Розвиток системного світогляду. Основні характеристики людини. Захист особистості від зовнішнього відторгуючого впливу. Структура здоров'я. Зв'язок психічних функцій з зародковими листками організму людини. Сім рівнів системних відносин. Сім базисних рівнів досягнення акме (вершини розвитку). Сім основних залоз, що визначають роботу внутрішніх органів. Зв'язок ендокринних залоз і систем організму. Поетапний розвиток суб'єкта в системному комплексі. Вікова періодизація Гіппократа.
Змістовий блок 2. Особливості захворювань, лікування та профілактика		
2.1.	Причини захворювання сечовидільної, статевої та травної системи. Соціально-психологічні рекомендації попередження захворювання та	Захворювання сечовидільної системи. Цілителі Стародавнього Сходу про систему нирок і сечового міхура. Нефрит. Сечокам'яна хвороба. Нетримання сечі. Захворювання статевої системи. Принцип взаємовідносин — закон полярності. Чоловік і жінка — два полюси життя. Відповідальність. Дисципліна. Зосередженість та ініціативність. Сталість. Запальні захворювання жіночих і чоловічих статевих органів. Безпліддя. Кесарів розтин. Захворювання травної системи. Функції шлунково-кишкового тракту. Жовчнокам'яна хвороба.

	лікування.	Хронічний гастрит. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Причини хвороби та рекомендації щодо профілактики захворювання та лікування.
2.2.	Причини захворювання серцево-судинної, кровотворної та імунної системи.	Захворювання серцево-судинної і кровотворної систем. Гіпертонія. Гіпотонія. Інфаркт міокарда. Ревматизм. Інсульт. Лейкоз. Імунна система. Механізми захисту. Алергія. Рак. Гіпертонія. Гіпотонія. Інфаркт міокарда. Ревматизм. Інсульт. Лейкоз. Імунна система. Імунітет. Механізми захисту. Алергія. Рак. Рекомендації щодо профілактики захворювання та її подолання.
2.3.	Причини захворювання дихальної, опорно-рухової та інших систем.	Захворювання шкіри, опорно-рухової системи, патологія органів почуттів і кістково-суглобова патологія. Захворювання зубів. Захворювання очей. Захворювання вух. Соціально-психологічні рекомендації попередження захворювання та лікування. Захворювання дихальної системи. Бронхіт. Пневмонія. Рецепти як розвинути в собі почуття любові. Захворювання шкіри. Нейродерміт (атопічний дерматит, ендогенна або конституціональна екзема). Ревматоїдний артрит. Остеохондроз. Захворювання зубів. Карієс. Захворювання очей. Короткозорість. Далекозіркість. Косоокість. Захворювання вух. Отит. Глухота. Причини. Рекомендації з профілактики захворювань і лікування хвороб.
2.4.	Причини захворювання нервової системи та психічні захворювання.	Ендокринні захворювання. Порушення обміну речовини та інші захворювання. Соціально-психологічні рекомендації попередження захворювання та лікування. Захворювання нервової системи та психічні захворювання. Пухлина головного мозку. Дитячий церебральний параліч (ДЦП). Алкоголізм. Епілепсія. Шизофренія. Маніакально-депресивний психоз (циклофренія). Безсоння. Сонливість. Ендокринні захворювання. Цукровий діабет. Тиреотоксикоз. Гіпотиреоз. Порушення обміну речовини та інші захворювання. Атеросклероз. Ожиріння. Генетичні, психічні, екологічні та соціальні фактори. СНІД.
2.5.	Психотерапія при психосоматичних захворюваннях.	Терапія психосоматичних пацієнтів. Психотерапія. Сім основних джерел емоційно обумовлених (психосоматичних) захворювань. П'ять груп для психотерапії та зручності аналізу результатів. Дві групи методів психотерапії, які використовують в психосоматичній медицині. Сугестивна психотерапія. Гіпноз, навіювання і аутотренінг. Гіпносугестія. Методи і техніка гіпнозу. 16 етапів методики гіпнотерапії. Лікувальне навіювання в гіпнозі. Показання та протипоказання до застосування гіпносугестивної терапії. Самонавіювання. Довільне самонавіювання (метод Куе). Прогресивна м'язова релаксація (метод Джекобсона). Аутогенне тренування (метод Шульца). Техніка АТ-1. Техніка АТ-2. Аутогенне тренування і біологічний зворотний зв'язок. Терапія, сфокусована на вирішенні. Основні постулати і принципи психотерапії, сфокусоване на вирішенні. Позитивна психотерапія. П'ять етапів терапевтичної моделі позитивної психотерапії. Гештальт-терапія. Когнітивно-поведінкова психотерапія. Символдрама (метод кататимного переживання образів).
2.6.	Методи психотерапії в реабілітаційній	Психотерапія. Транзактний аналіз. Схеми транзакцій. Ігри та аналіз ігор. Терапія мистецтвом (арт-терапія). Структура заняття. Психодрама. Основні компоненти та техніки психодрами.

	практиці фахівців.	Танцювально-рухова терапія. Танатотерапія. Сімейна психотерапія. Психотерапія при психосоматичних захворюваннях. Нейролінгвістичне програмування (НЛП). Алгоритм системи психосоматичного лікування. Основні положення НЛП щодо до психосоматики. Принципи НЛП. Репрезентативні системи. Субмодальні характеристики. Якоріння. Моделі зміни в нейролінгвістичному програмуванні. Логічні рівні здоров'я. Емоційно-образний напрямок психотерапії.
2.7.	Зміст музикотерапії, арт-терапії, казкотерапії, бібліотерапії. Сутність і особливості застосування метафоричних асоціативних карт (МАК).	Музикотерапія. Історія розвитку. Напрями музичної терапії. Форми музичної терапії. Вокалотерапія. Терапія мистецтвом (арт-терапія). Мандала – терапія. Акутоніка, звукова терапія камертонами. Характеристика казкотерапії. Поняття бібліотерапії. Лялькотерапія.
2.8.	Особливості використання ароматерапії, кольоротерапії, ігротерапії та піщаної терапії в реабілітації.	Ароматерапія. Кольоротерапія. Піщана терапія. Ефірні масла і їх застосування в практиці реабілітації. Зв'язок днів тижня з планетою і кольором. Дія кольору. Обладнання для роботи з піском. Пісочна гра для дітей. Ігротерапії в практиці роботи з дітьми. Практична реалізація методу ігротерапії в психокорекційної практиці. Оволодіння технікою орігамі. Просте орігамі. Складання по розгортці. Мокре складання. Формат паперу. Особливості зоотерапії (пет-терапії). Фототерапія. Смехотерапія. Дельфінотерапія. Основні показання та протипоказання для проведення курсу. Фелінотерапія. Апітерапія. Особливості фототерапії. Особливості смехотерапії.

6. Структура навчальної дисципліни (навчально-тематичний план викладання дисципліни)

Код теми	Назва освітнього блоку, теми	Денна форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий блок I Основні поняття про хвороби та здоров'я							
1	Тема 1.1. Хвороби людини. Їх причини, концепції і методи вивчення.	14	2	1	2	9	-
2	Тема 1.2. Універсальні закони розвитку.	14	2	1	2	9	-
3	Тема 1.3. Системний підхід до здоров'я.	16	2	1	4	9	-
Усього годин за блоком I		44	6	3	8	27	-
Змістовий блок II Особливості захворювань, лікування та профілактика							
4	Тема 2.1. Причини захворювання сечовидільної, статевої та травної системи.	16	2	1	4	9	-

	Соціально-психологічні рекомендації попередження захворювання та лікування.						
5	Тема 2.2. Причини захворювання серцево-судинної, кровотворної та імунної системи.	16	2	2	4	8	-
6	Тема 2.3. Причини захворювання дихальної, опорно-рухової та інших систем.	16	2	2	4	8	-
7	Тема 2.4. Причини захворювання нервової системи та психічні захворювання.	16	2	2	4	8	-
8	Тема 2.5. Психотерапія при психосоматичних захворюваннях.	18	4	2	4	8	-
9	Тема 2.6. Методи психотерапії в реабілітаційній практиці фахівців.	18	4	2	4	8	-
10	Тема 2.7. Зміст музикотерапії, арт-терапії, казкотерапії, бібліотерапії. Сутність і особливості застосування метафоричних асоціативних карт (МАК).	18	4	2	4	8	-
11	Тема 2.8. Особливості використання аромотерапії, кольоротерапії, ігротерапії та піщаної терапії в реабілітації.	18	4	2	4	8	-
Усього годин за блоком II		136	24	15	32	65	-
Підсумковий контроль		іспит	-	-	-	-	-

Код теми	Назва освітнього блоку, теми	Заочна форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий блок I Основні поняття про хвороби та здоров'я							
1	Тема 1.1. Хвороби людини. Їх причини, концепції і методи вивчення.	13	-	-	1	12	-
2	Тема 1.2. Універсальні закони розвитку.	16	1	-	1	14	-
3	Тема 1.3. Системний підхід до здоров'я.	16	1	-	1	14	-
Усього годин за блоком I		45	2	0	3	40	-
Змістовий блок II Особливості захворювань, лікування та профілактика							
4	Тема 2.1. Причини захворювання сечовидільної, статевої та травної системи. Соціально-психологічні рекомендації попередження захворювання та лікування.	16	1	-	1	14	-

5	Тема 2.2. Причини захворювання серцево-судинної, кровотворної та імунної системи.	16	1	-	1	14	-
6	Тема 2.3. Причини захворювання дихальної, опорно-рухової та інших систем.	16	1	1	1	14	-
7	Тема 2.4. Причини захворювання нервової системи та психічні захворювання.	17	1	1	2	14	-
8	Тема 2.5. Психотерапія при психосоматичних захворюваннях.	18	1	-	2	14	-
9	Тема 2.6. Методи психотерапії в реабілітаційній практиці фахівців.	18	1	-	2	14	-
10	Тема 2.7. Зміст музикотерапії, арт-терапії, казкотерапії, бібліотерапії. Сутність і особливості застосування метафоричних асоціативних карт (МАК).	17	1	-	2	14	-
11	Тема 2.8. Особливості використання аромотерапії, кольоротерапії, ігротерапії та піщаної терапії в реабілітації.	17	1	-	2	14	-
Усього годин за блоком II		135	8	2	13	112	-
Підсумковий контроль				іспит	-	-	-

7. Самостійна робота

Код теми	Зміст самостійної роботи	Обсяг СР (годин)		
		денна форма	вечірня форма	заочна форма
1	Тема 1. Причини, концепції і методи вивчення хвороб людини 1. Охарактеризуйте концепцію алекситимії Р. Е. Sifneous. 2. Охарактеризуйте соціопсихосоматику.	9	-	12
2	Тема 2. Універсальні закони розвитку 1. Охарактеризуйте закон полярних взаємодій та закон спадковості і подібності. 2. Охарактеризуйте закон причинної обумовленості та закон циклічності. 3. Охарактеризуйте закон альтернативності	9	-	14
3	Тема 3. Системний підхід до здоров'я 1. Визначте сім рівнів системних відносин. 2. Визначте сім основних залоз, що визначають роботу внутрішніх органів.	9	-	14

4	Тема 4. Причини захворювання сечовидільної, статевої та травної системи. Соціально-психологічні рекомендації попередження захворювання та лікування 1. Охарактеризуйте захворювання статевої системи. 2. Охарактеризуйте виразкову хворобу шлунку та дванадцятипалої кишки.	9	-	14
5	Тема 5. Причини захворювання серцево-судинної, кровотворної та імунної системи. 1. Охарактеризуйте інфаркт міокарда. 2. Охарактеризуйте гіпертонію. 3. Надайте рекомендації щодо профілактики захворювання та її подолання.	8	-	14
6	Тема 6. Причини захворювання дихальної, опорно-рухової та інших систем. 1. Охарактеризуйте захворювання очей. 2. Охарактеризуйте захворювання шкіри.	8	-	14
7	Тема 7. Причини захворювання нервової системи та психічні захворювання. 1. Охарактеризуйте ендокринні захворювання. 2. Охарактеризуйте епілепсію, шизофренію та СНІД.	8	-	14
8	Тема 8. Психотерапія при психосоматичних захворюваннях. 1. Охарактеризуйте дві групи методів психотерапії, які використовують в психосоматичній медицині. 2. Охарактеризуйте аутогенне тренування (метод Шульца).	8	-	14
9	Тема 9. Методи психотерапії в реабілітаційній практиці фахівців. 1. Охарактеризуйте терапію мистецтвом (арт-терапія). 2. Охарактеризуйте емоційно-образний напрямок психотерапії.	8	-	14
10	Тема 10. Зміст музикотерапії, арт-терапії, казкотерапії, бібліотерапії. Сутність і особливості застосування метафоричних асоціативних карт (МАК). 1. Охарактеризуйте казкотерапію. 2. Охарактеризуйте поняття бібліотерапії та лялько терапії.	8	-	14
11	Тема 11. Особливості використання ароматерапії, кольоротерапії, ігротерапії та піщаної терапії в реабілітації. 1. Охарактеризуйте оволодіння технікою орігамі. 2. Охарактеризуйте особливості сміхотерапії.	8	-	14

Індивідуальні завдання як один з видів самостійної роботи здобувача вищої освіти мають включати назву, їхній обсяг, коротку характеристику змісту і вимог до виконання та оцінювання. Індивідуальне завдання з певної навчальної дисципліни передбачає закріплення, узагальнення та застосування знань, набутих здобувачем під час вивчення дисципліни, для комплексного розв'язання конкретного фахового завдання.

Тематика індивідуальних завдань, вимоги до звітування/захисту тощо, формується провідним викладачем дисципліни, які є елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни та затверджується кафедрою у відповідному порядку, підлягають перегляду кожного навчального року.

8. Перелік питань для підсумкового контролю

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкового контролю відповідно до зазначеної у навчальному плані форми *іспит* розробляються провідним викладачем кафедри згідно із тематичним планом робочої програми навчальної дисципліни, є елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни та затверджується кафедрою у відповідному порядку, підлягають перегляду кожного навчального року.

9. Методи навчання

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

✓ *на лекціях* чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів освіти на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; здобувачі освіти заохочуються до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

✓ *на семінарських заняттях* обговорюються основні проблеми теми; проводяться дискусії, спрямовані на поглиблення, розширення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу, які сприяють активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, формуванню самостійності суджень, умінню відстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів та сприяють оволодінню фундаментальними знаннями, допомагають розвивати логічне мислення, формувати переконання, оволодіти культурою толерантності.

✓ *на практичних заняттях* запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; лабораторні роботи; виконання дослідів; метод проєктів (проєктування); мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове

опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи здобувачів освіти є чіткий контроль відвідування здобувачами освіти занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

10. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів в НУОЗ України імені П. Л. Шупика проводиться з використанням рейтингової системи (далі - ЄКТС), в основу якої покладено поопераційний контроль і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність здобувачів у процесі навчання.

Методи оцінювання на поточному/періодичному контролі: усне опитування, модульні контрольні письмові роботи, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінювання розв'язання розрахункових задач, захист результатів практичних, лабораторних робіт, оцінювання доповідей, оцінювання активності на занятті, тестування (бланкове або комп'ютерне), оцінювання есе, оцінювання виконання практичних навичок, захист історії хвороби. Для здобувачів очної (денної, вечірньої) форми навчання кожен модуль завершується модульною контрольною роботою.

Методи оцінювання на підсумковому контролі: усний залік, письмовий залік, диференційований залік, усний іспит, письмовий іспит, тестування, захист проєктів тощо відповідно до специфіки й особливостей дисципліни.

Шкала оцінювання

для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота											ІНДЗ	Залік	Сума
Змістовий блок 1			Змістовий блок 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	20	40	100
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
$\frac{\sum T1 + T2 + T3 + T4 + T5 + T6 + T7 + T8 + T9 + T10 + T11}{5} * 12 = \text{max}60$													
60													

для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

Поточне тестування, самостійна та контрольна робота											Комплексна контрольна робота	Залік	Сума
Змістовий блок 1			Змістовий блок 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	20	40	100
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
$\frac{\sum T1 + T2 + T3 + T4 + T5 + T6 + T7 + T8 + T9 + T10 + T11}{5} * 4 = \text{max}60$													

Розмір шкали ЄКТС з навчальної дисципліни (освітнього компонента) для рівнів освіти дорівнює 200 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 120 балів.

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час вивчення дисципліни для галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», становить 100, у тому числі за поточну навчальну діяльність 60 балів, за результатами підсумкового контролю 40 балів (на підставі листа МОЗ № 0804-47/10395 від 15.04.2014).

Оцінювання результатів навчання з навчальної роботи здобувача з дисципліни здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань на кожному семінарському і практичному занятті, а також однієї загальної оцінки результатів самостійної роботи з дисципліни та виставлення балів від 1 до 5 (див. таб. «Шкала оцінювання»).

Оцінка результатів з навчальної роботи здобувача з дисципліни, визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача, отриманого на семінарських та практичних заняттях з урахуванням балу за самостійну роботу протягом опанування навчальної дисципліни та помноженого на коефіцієнт K1 ($K1=60:5=12$) з округленням результату до цілого числа.

Середній бал здобувача визначається шляхом додавання усіх балів отриманих на семінарських, практичних заняттях та балу самостійної роботи з опанування навчальної дисципліни, поділених на кількість відповідей здобувача, до якої додається, як правило, 1 чи 2 (за кількістю оцінок результатів самостійної роботи) з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5).

У разі, коли середньоарифметичний бал здобувача менший 2,5 здобувач вважається таким, що має академічну заборгованість, яку зобов'язаний ліквідувати шляхом відпрацювання тем програми навчальної дисципліни, з яких не має відповідних балів.

Підсумковий контроль може складатися як письмово, так і усно за

завданнями підсумкового контролю, які пропонуються здобувачу. Максимальна кількість балів з підсумкового контролю здобувачів становить 80 балів.

Оцінювання під час підсумкового контролю здійснюється шляхом визначення балу за кожне виконане завдання. Науково-педагогічний працівник має обґрунтувати виставлені бали, керуючись існуючими критеріями.

Оцінка з підсумкового контролю здобувача визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача отриманого за виконання кожного завдання підсумкового контролю помножене на коефіцієнт K_2 ($K_2=40:5=8$) з округленням результату до цілого числа.

Середньоарифметичний бал здобувача з підсумкового контролю визначається шляхом додавання усіх балів отриманих за кожне завдання підсумкового контролю, поділених на кількість завдань з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5).

Для занесення балів оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти у відомість обліку успішності та індивідуальний план здобувача вищої освіти використовується таблиця співвідношення між здобутими результатами успішності здобувача та ECTS оцінками.

Загальний розподіл балів за результатами навчання

Сума балів		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
100 балів	200 балів		залік/екзамен	
90 - 100	170 – 200	A	зараховано/оцінка	відмінне виконання
82 - 89	155 – 169	B		вище середнього рівня
75 - 81	140 – 154	C		загалом хороша робота
68 - 74	125 – 139	D		непогано
61 - 67	111 – 124	E		виконання відповідає мінімальним критеріям
35 - 60	60 – 110	FX	не зараховано	необхідне перескладання
1 - 34	1 – 59	F		необхідне повторне вивчення дисципліни

11. Рекомендований бібліографічний список

Основна література

1. Блінов О., Радченко М. Котикова О., та ін. Напрямки організації та психологічні технології військово- соціальної роботи. Теоретичні та практичні проблеми надання соціальних послуг в Україні: монографія за заг. ред. О. Котикової. Київ. Видавець Кравченко Я.О., 2023.

2. Блінов О.А. Лікування панічних атак за допомогою емоційно-образної терапії. Забезпечення психологічної допомоги в секторі безпеки та оборони України: збірник тез доп. II Всеукр. міжвід. психол. форуму. Київ: ДНДІ МВС України, 2023.

3. Казміренко В.П. Соціальна психологія Організації; монографія/ Казміренко В.П вид. Гельветіка,Одеса, 2021р, 450с.
4. Казміренко В.П. Формування діалогу як соціально-психологічна основа розвитку інтеграційних процесів у суспільстві: подолання кризи конфронтації // Наук. студії із соц. та політ. психології: Зб. ст. К., 2008.
5. Максимелюк М. К. Психосоматичні порушення: [навчальний посібник] / М. К. Максимелюк. – Одеса: Астропринт, 2018. – 224с
6. Медична психологія : в 2-х т. Т. 1. Загальна медична психологія / [Г. Я. Пилягіна, О. О. Хаустова, Н. О. Марута та ін.] ; за ред. Г. Я. Пилягіної. Вінниця : Нова Книга, 2020. 288 с.
7. Медична психологія : в 2-х т. Т. 2. Спеціальна медична психологія / [Г. Я. Пилягіна, О. О. Хаустова, Н. О. Марута та ін.] ; за ред. Г. Я. Пилягіної. Вінниця : Нова Книга, 2020. 496 с.
8. Медична психологія: підручник / за редакцією академіка С.Д. Максименка. Том II. 3-е вид. доробл. і доповн. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 520 с.
9. Михальський А. В. Психосоматика: [навчальний посібник] / А. В. Михальський – К.: Освіта, 2017. – 192 с.
10. Савенкова І.І. Навчально-методичний посібник «Патопсихологія». – Миколаїв, 2017. - 160 с.

Додаткова література

1. Практична психосоматика: діагностичні шкали. Навчальний посібник / За заг. ред. О.В.т Чабана, О.О. Хаустової. 2-ге видання, виправлене і доповнене. К.: Видавничий дім Медкнига, 2019. 112 с.
2. Середа І. В. Основи психосоматики : навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів з курсу за змішаною формою навчання. Миколаїв : Видавець Румянцева Г. В., 2022. 156 с.
3. Соловйов Ю. Інтеграція дітей з відхиленнями у розвитку в сучасне суспільство./ Дефектолог – № 12 – 2017. – С.88-91.

4. Хомуленко Т. Б. Психосоматика: культурно-історичний підхід: Навч.-метод. посіб./Т. Б. Хомуленко, І. О. Філенко, К. І. Фоменко, О. С. Шукалова, М. В. Коваленко. Харків: 2015. 264 с.

5. Шевцов А. Методологія соціального реабілітування осіб з обмеженнями життєдіяльності./ Психосоматика. – № 19 – 2016.- С.22-54.

Інформаційні ресурси

1. <http://inmeds.com.ua/> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір»;
2. <http://library.law.yale.edu/> – Юридична бібліотека Школи права Йелльського університету;
3. <http://mon.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України;
4. <https://www.nuozu.edu.ua/#gsc.tab=0> – офіційний сайт Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика;
5. <http://www.library.univ.kiev.ua> – Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
6. <https://moz.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України;
7. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського;
8. <http://www.who.int/> – офіційний веб-сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я.

Лист перегляду (актуалізації) робочої програми навчальної дисципліни

№	Висновок щодо актуальності РПНД*	Дата перегляду	№ протоколу кафедри	Підпис викладача	Підпис гаранта ОПП	Підпис завідувача кафедри

*У колонці «Висновок щодо актуальності РПНД» зазначити висновок кафедри, щодо перегляду (актуалізації): *актуалізовано; необхідно внести зміни у такі розділи (із їх зазначенням); внесені зміни у розділ; замінено сторінки №; тощо.*